

Standard Ochrony Dzieci

Procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Zarządzenie nr 1/6/2024 Dyrektora NZOZ Magmed Wojewódzkiego Ośrodka Rehabilitacji Dzieci i Dorosłych w Krakowie z dnia 1.06.2024 w sprawie wprowadzenia **Standardów Ochrony Małoletnich**.

1. Realizując obowiązek, o którym mowa w **art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich**, wprowadzamy do stosowania „**Standard Ochrony Dzieci**” (w skrócie zwany SOD), w brzmieniu jak w Załączniku nr 1 do niniejszego Zarządzenia.
2. Wersja **skrócona SOD**, przeznaczona dla małoletnich, zawarta została w pkt II Załącznika nr 1 do niniejszego Zarządzenia.
3. Udostępnienie treści SOD, wersji kompletnej i skróconej, następuje **na stronie internetowej <https://rehabilitacja.malopolska.pl/> oraz wywieszono zostaje w widocznym dla Pacjentów miejscu w siedzibie NZOZ Magmed Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Dorosłych w Krakowie.**

Rozdział 1

Standardy Ochrony Małoletnich

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

1. Cel procedury

- 1.1. Celem niniejszej Procedury jest **określenie i wdrożenie do stosowania w Jednostce Standardów Ochrony Małoletnich jako szczególnego środka ochrony małoletnich**. Procedura sporządzona została z uwzględnieniem konieczności zrozumienia jej zapisów przez osoby małoletnie, z uwzględnieniem sytuacji dzieci niepełnosprawnych. Celem stosowania Procedury jest **zapewnienie poszanowania zasady równego traktowania małoletnich** w zakresie dostępu do świadczeń zdrowotnych, zasady kierowania się w działaniach najlepszym interesem małoletniego, w tym zasady wstuchiwania się i uwzględniania opinii małoletniego, zgodnie z jego wiekiem i dojrzałością.
- 1.2. Określone w Procedurze cele i obowiązki realizowane są z uwzględnieniem przepisów powszechnie obowiązujących, w tym zasad współżycia społecznego.

2. Postanowienia ogólne

- 2.1. **Standardy Ochrony Małoletnich** w NZOZ Magmed Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Dorosłych, z siedzibą w Krakowie, ul. Olszańska 5, 31-513 Kraków (dalej: Magmed) zostały opracowane w związku z obowiązkami prawnymi nałożonymi **ustawą z dnia 13 maja 2016 r.** o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
- 2.2. Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:
 - 2.2.1. **krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego (w tym czynu nieobyczajnego) na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu lub przez zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
 - 2.2.2. **małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia;
 - 2.2.3. **kierownictwie** – należy przez to rozumieć Dyrektora podmiotu leczniczego, jego zastępców, pełnomocników oraz wszelkie osoby mające uprawnienia decyzyjne w podmiocie leczniczym, niezależnie od nazwy ich funkcji;
 - 2.2.4. **personelu** – należy przez to rozumieć wszystkie osoby zatrudnione, współpracujące lub świadczące usługi w Magmed, które biorą udział w udzielaniu świadczeń zdrowotnych małoletnim lub mogą mieć kontakt z małoletnim bądź uczestniczą w procedurze zatrudniania, niezależnie od wykonywanego zawodu i podstawy prawnej udzielania świadczeń zdrowotnych lub wykonywania obowiązków służbowych;
 - 2.2.5. **standardach** – należy przez to rozumieć niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich;
 - 2.2.6. **zatrudnieniu** – należy przez to rozumieć nawiązanie współpracy z jakąkolwiek osobą na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub umowy cywilnoprawnej (w tym kontraktowej).
- 2.3. Obowiązek przestrzegania standardów ma **każdy członek personelu oraz kierownictwo podmiotu leczniczego**.
- 2.4. Dla potrzeb przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich, personel i kierownictwo podejmuje działania określone standardami również **w sytuacji zaobserwowania lub powzięcia informacji o krzywdzeniu małoletniego przez dorosłe osoby trzecie lub przez innych małoletnich**.
- 2.5. Za wdrożenie, monitorowanie przestrzegania, ocenę realizacji standardów oraz inne zadania określone w standardach odpowiedzialny jest **Dyrektor podmiotu leczniczego**.
- 2.6. Przed zatrudnieniem jakiegokolwiek osoby, która będzie udzielać świadczeń zdrowotnych małoletnim lub będzie uczestniczyć w ich udzielaniu, należy **uzyskać informację z Rejestru Sprawców Przystępstw na tle seksualnym** dotyczącą tego, czy dana osoba figuruje w tym rejestrze.

2.7. Przed zatrudnieniem osoby, która będzie udzielać świadczeń zdrowotnych małoletnim lub będzie uczestniczyć w ich udzielaniu, należy zobowiązać ją do **dostarczenia aktualnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej) Kodeksu karnego, w art. 189a (handel ludźmi) i art. 207 (znęcanie się) Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

2.8. W przypadku zatrudnienia cudzoziemca, należy przeprowadzić jego **weryfikację pod kątem figurowania w rejestrach karalności państwa pochodzenia lub państwa, w którym osoba ta ostatnio zamieszkiwała**, w zakresie przestępstw wskazanych w standardzie 7 lub odpowiadających im czynów zabronionych, sankcjonowanym prawem danego państwa. Dyrektor podmiotu leczniczego uprawniony jest ponadto do zobowiązania cudzoziemca do złożenia odpowiedniego oświadczenia o niekaralności.

2.9. Zatrudnić w Magmed można wyłącznie te osoby, które **nie figurują** w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle seksualnym i które dostarczyły aktualne zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzające, że nie były skazane za przestępstwa.

2.10. Każdy członek personelu **ma obowiązek zapoznania się ze standardami**. Potwierdzeniem zapoznania się ze standardami przez członka personelu jest złożenie przez niego oświadczenia, wzór którego stanowi załącznik nr 1 do standardów.

2.11. Dyrektor podmiotu leczniczego **co najmniej raz do roku**:

2.11.1. dokonuje przeglądu Rejestru Sprawców Przestępstw na tle seksualnym, ustalając czy członek personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, nie został wpisany do tego rejestru;

2.11.2. odbiera oświadczenia od członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, o tym, że nie został on wpisany do Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w standardzie 7 oraz że nie toczy się wobec niego postępowanie przygotowawcze lub sądowe dotyczące tych przestępstw. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do standardów.

2.12. W przypadku powzięcia informacji o:

2.12.1 wszczęciu lub prowadzeniu wobec członka personelu postępowania karnego o przestępstwa określone w Rozdziale 1, podpunkt 2.2., Dyrektor podmiotu leczniczego niezwłocznie odsuwa takiego członka od wszelkich form kontaktu z małoletnimi;

2.12.2. skazaniu członka personelu za przestępstwo lub przestępstwa określone w Rozdziale 1, podpunkt 2.2., Dyrektor podmiotu leczniczego niezwłocznie rozwiązuje z nim umowę będącą podstawą zatrudnienia lub odwołuje go ze stanowiska.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez personel oraz kierownictwo Magmed w kontaktach z małoletnimi jest **działanie na rzecz ich dobra**.

2. Członkowie personelu oraz kierownictwo:

2.1. traktują małoletnich z szacunkiem, zachowując w kontakcie z małoletnimi spokój i cierpliwość,

a także okazują zrozumienie dla ich trudności, problemów i potrzeb;

2.2. dbają o przestrzeganie ich praw pacjenta;

2.3. respektują ich prawo do opieki ze strony przedstawicieli ustawowych bądź opiekunów faktycznych;

2.4. w miarę możliwości tłumaczą im podejmowane działania oraz dążą do uzyskania aprobaty

- na udzielane świadczenia zdrowotne;
- 2.5. dają możliwość wyrażania przez małoletniego swojego zdania oraz zapewniają małoletniemu prawo do bycia wysłuchanym.
 3. Każda osoba zatrudniona w podmiocie leczniczym Magmed, która ma świadomość, iż małoletni doznał znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i taktu w kontaktach z tym małoletnim.
 4. Jeżeli małoletni swoim postępowaniem dąży do nawiązania z członkiem personelu kontaktu fizycznego o potencjalnie niestosownym bądź nieadekwatnym charakterze, personel podejmuje odpowiednie, stanowcze działania, wyjaśniając z wycuciem małoletniemu konieczność zachowania granic strefy osobistej.
 5. Na badanie małoletniego pacjenta należy uzyskać zgodę osoby uprawnionej według przepisów prawa polskiego, z zastrzeżeniem sytuacji nagłych.
 6. Badanie małoletniego należy wykonać w obecności jego przedstawiciela ustawowego, opiekuna faktycznego, a gdy to nie jest możliwe, w obecności osoby z personelu.
 7. Badanie małoletniego może łączyć się z koniecznością rozebrania pacjenta, oglądania go lub dotykania.
 8. Podczas badania małoletniego pacjenta należy zapewnić mu intymność adekwatną do jego wieku, potrzeb i oczekiwań.
 9. W miarę możliwości kadrowych, badania małoletniego pacjenta, które ingeruje w jego strefę intymną, dokonuje członek personelu tej samej płci.
 10. Członkowie personelu zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.

Rozdział 3

Katalog zachowań zabronionych

1. **Zabrania się stosowania jakiegokolwiek formy lub postaci przemocy wobec małoletnich** (zarówno przemocy fizycznej, jak i werbalnej), polegającej w szczególności na stosowaniu kontaktu fizycznego o charakterze agresywnym, krytyki lub obraźliwego bądź dyskryminującego zachowania.
2. **Zabrania się dotykania małoletnich** w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany lub który wykracza poza uzasadnioną potrzebę medyczną.
3. Zabrania się **prezentowania małoletnim treści o charakterze erotycznym**, pornograficznym bądź przemocowym.
4. Zabrania się **wyśmiewania małoletnich, poniżania ich lub etykietowania**.
5. **Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany**, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy lub autorytetu.
6. **Personel nie może kontaktować się bezpośrednio z małoletnim z pominięciem jego przedstawiciela ustawowego**.
7. **Personel nie może nawiązywać kontaktów z małoletnim w innej niż przewidziana udzielaniem świadczeń zdrowotnych formie**, w szczególności poprzez zapraszanie albo przyjmowanie zaproszeń od małoletnich w mediach społecznościowych, komunikatorach lub za pośrednictwem innych prywatnych form kontaktu.

Rozdział 4

Podejmowanie interwencji

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego oraz osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń i informowanie odpowiednich instytucji.

1. W przypadku **zaobserwowania lub uzyskania informacji** o:
 - 1.1. **sytuacji przemocy bądź wykorzystania małoletniego** – każdy członek personelu lub kierownictwa jest zobowiązany do natychmiastowej reakcji, zmierzającej do powstrzymania zachowań niedozwolonych i zapewnienia ochrony małoletniemu;
 - 1.2. **zachowań rodzających podejrzenie przemocy bądź wykorzystania małoletniego** – każdy członek personelu lub kierownictwa jest zobowiązany do zgłoszenia ich Dyrektorowi podmiotu leczniczego;
 - 1.3. **naruszenia standardów** – każdy członek personelu lub kierownictwa jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia naruszeń Dyrektorowi podmiotu leczniczego.
2. Podejrzenie naruszenia standardów, w szczególności poprzez krzywdzenie małoletnich, można zgłaszać **psycholog Ewelinie Lewickiej lub psycholog Annie Błaszkiwicz, bądź na adres e-mailowy: psyche.magmed@gmail.com.**
3. Dyrektor podmiotu leczniczego dąży do niezwłocznego **wyjaśnienia sprawy zgłoszeń lub** podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez członka personelu, podejmując wszelkie niezbędne działania. Podejmowane działania Dyrektor podmiotu leczniczego dokumentuje.
4. W przypadku, gdy **zgłoszono podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez członka personelu**, członek ten zostaje natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
5. W przypadku **podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu** z uwagi stosowanie wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne dzieci, należy niezwłocznie poinformować Policję dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek Personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
6. W przypadku **zaobserwowania, że przedstawiciel ustawowy małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo**, stosuje przemoc wobec małoletniego bądź godzi się na jej stosowanie lub w inny sposób krzywdzący małoletniego sobie nie radzi, należy podjąć działania adekwatne do sytuacji.
7. W sytuacji opisanej powyżej, w przypadku:
 - 7.1. **ubóstwa** – można porozmawiać z przedstawicielem ustawowym małoletniego i poinformować go o możliwościach wsparcia, w szczególności o ośrodkach pomocy społecznej;
 - 7.2. **zaniedbania** – można poinformować o możliwości wsparcia psychologicznego, w szczególności o telefonach zaufania, poradniach oraz specjalistach, którzy przyjmują na terenie danego powiatu;
 - 7.3. **przemocy** – można wszcząć procedurę Niebieskiej Karty.
8. W przypadku, gdy z rozmowy z przedstawicielem ustawowym wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie bądź stan psychofizyczny małoletniego lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, **Dyrektor podmiotu leczniczego sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.** Z wniosku sporządza się notatkę.
9. W przypadku, gdy nie jest jasne, jakiej krzywdy dziecko doświadcza ze strony rodzica lub opiekuna prawnego należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty (zgodnie z załącznikiem nr 5).
10. W miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych w przestrzeni dostępnej dla pacjentów wywiesza się informację o ogólnopolskich telefonach pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwami oraz przemocą w rodzinie:
 - 10.1. **ogólnopolski telefon dla osób pokrzywdzonych przestępstwem +48 222 309 900;**
 - 10.2. **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800 120 002;**
 - 10.3. **Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży 116 111.**

Rozdział 5

Przygotowanie personelu

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie członków personelu do ich stosowania.

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich jest **Dyrektor**. Dyrektor może upoważnić wyznaczoną przez siebie osobę do przygotowania personelu ośrodka do stosowania standardów ochrony małoletnich.
2. Osoba upoważniona przez Dyrektora, o której mowa w pkt. 1, musi posiadać niezbędną wiedzę pozwalającą na **przeprowadzenie szkoleń pracowników placówki**, obejmujących następujące zagadnienia:
 - 2.1. rozpoznawanie **symptomów krzywdzenia małoletnich**,
 - 2.2. procedury interwencji w przypadku **podejrzeń krzywdzenia małoletnich**,
 - 2.3. odpowiedzialność prawna pracowników placówki zobowiązanych do **podejmowania interwencji** w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletnich,
 - 2.4. stosowanie procedury „**Niebieskie Karty**”.
3. Dyrektor udziela osobom potrzebującym konsultacji w zakresie stosowania ww. Standardów.
4. Dyrektor podmiotu leczniczego nie rzadziej niż co dwa lata dokonuje przeglądu standardów w celu ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy udokumentować.
5. Członkowie personelu, małoletni lub ich przedstawiciele ustawowi mogą przekazywać swoje uwagi do standardów do Dyrektora podmiotu leczniczego.
6. Dyrektor podmiotu leczniczego może sprawdzać znajomość standardów wśród personelu oraz organizować szkolenia z zakresu standardów.

Rozdział 6

Dokumentacja

Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym. Standardy znajdują się:
 - 1.1. **w budynku podmiotu leczniczego** na tablicy informacyjnej;
 - 1.2. **w rejestracji**;
 - 1.3. **na stronie internetowej** podmiotu leczniczego pod adresem:
www.https://rehabilitacja.malopolska.pl/
2. Każdy małoletni lub przedstawiciel ustawowy małoletniego może otrzymać kopię standardów dostępnych w rejestracji do wglądu.
3. W oparciu o standardy opracowano ich wersję skróconą, zawierającą informacje istotne dla małoletnich. Skrócona wersja standardów stanowi załącznik nr 4.

Rozdział 7

Ochrona w sieci

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

1. Podmiot leczniczy zapewnia dostęp do sieci Internet **wyłącznie dla pracowników w celu zapewniania możliwości realizacji świadczeń leczniczych.**
2. W przypadku osób małoletnich korzystanie z Internetu odbywa się na urządzeniach udostępnionych przez rodzica / opiekuna prawnego dziecka i za jego zgodą.
3. W przypadku wystąpienia podejrzenia krzywdzenia dziecka z wykorzystaniem Internetu, należy postępować zgodnie z zasadami **opisanymi w Rozdziale 4.**
4. **Dostęp do sieci Internet** jest zabezpieczony hasłem oraz tak skonfigurowany, że uniemożliwia wchodzenie na strony:
 - 4.1. o treści pornograficznej lub erotycznej;
 - 4.2. przedstawiające obrazy przemocy lub okrucieństwa wobec innych ludzi lub zwierząt;
 - 4.3. witryny hazardowe;
 - 4.4. niemodyfikowane pokoje czatu.

Rozdział 8

Plan wsparcia

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy.

1. Po ujawnieniu krzywdzenia małoletniego, **Dyrektor podmiotu leczniczego ustala plan jego wsparcia wraz z jego przedstawicielem ustawowym**, o ile to nie przedstawiciel dopuszcza się krzywdzenia.
2. Każdy pracownik Magmed lub osoba wykonująca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, która uzyskała wiedzę o krzywdzeniu dziecka, **zobowiązana jest do reagowania w sytuacji zagrożenia dobra małoletniego.**
3. Dyrektor lub osoba wyznaczona zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy pokrzywdzonemu oraz współpracuje z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym, policją.
4. Po zebraniu i analizie informacji należy ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka.
5. O ile to możliwe, po ustaleniu planu wsparcia Dyrektor podmiotu leczniczego wysłuchuje zdania małoletniego i je uwzględnia.

Rozdział 9

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Wizerunek małoletniego **podlega ochronie**.
2. Upublicznienie wizerunku małoletniego utrwalonego w **jakiegokolwiek formie** (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody przedstawiciela ustawowego tego małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczne wydarzenie, zgoda przedstawiciela ustawowego na utrwalanie wizerunku małoletniego **nie jest wymagana**.
4. Wizerunek małoletniego utrwalony za pomocą kamer przemysłowych służących do rejestracji dźwięku lub obrazu na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa osobom i mieniu znajdującym się w podmiocie leczniczym nie podlega upublicznieniu i nie wymaga zgody przedstawiciela ustawowego małoletniego do utrwalania jego wizerunku. Wykorzystanie utrwalonych w ten sposób materiałów ograniczone jest wyłącznie do pierwotnie określonych dla ich rejestracji celów.

Rozdział 10

Postanowienia końcowe

1. Standardy względem osób zatrudnionych w Magmed mają moc regulacji wewnętrznych, do przestrzegania których są oni zobowiązani.
2. **Standardy wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia**. Ogłoszenie standardów odbywa się poprzez ich opublikowanie.
3. Dyrektor podmiotu leczniczego **uprawniony jest do dokonywania zmian standardów**. Zmienione standardy wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia.

Załączniki - Standardy Ochrony Małoletnich

Załącznik 1. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich w NZOZ Magmed Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Dorosłych w Krakowie.

Załącznik 2. Oświadczenie o braku skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej

Załącznik 3. Karta Interwencji

Załącznik 4. Wersja skrócona Standardów Ochrony Dzieci w NZOZ Magmed Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Dorosłych w Krakowie.

Załącznik 5. Niebieska karta